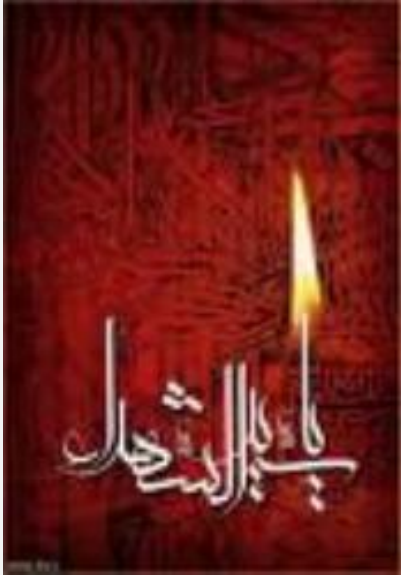


اعمال ماه محرم



چرا محرم؟!

پیش از اسلام عرب، جنگ در این ماه را حرام می‌دانست و ترك مخاصمه می‌کرد؛ لذا از آن زمان این ماه بدین اسم نامگذاری شد. (1) و روز اول محرم را اول سال قمری قرار دادند. (2) در توضیح این که چرا ماه‌های دیگر که جنگ در آنها حرام است، محرم نامیده نمی‌شود می‌توان گفت: چون ترك جنگ از این ماه شروع می‌شد به آن محرم گفتند.

این ماه در مکتب تشیع یادآور نهضت حضرت سیدالشهدا و حماسه جاودان کربلاست.

این ماه، یادآور دلاورمردی‌های یاران با وفاي ابا عبدالله الحسین (علیه السلام)، فداکاری‌های زینب کبری (سلام الله علیها)، حضرت سجاد (علیه السلام)، و همه اسرای کاروان امام حسین (علیه السلام)، است. این ماه، یادآور خطبه‌ها و شعارهای آگاهی‌بخش سالار شهیدان، نطق آتشین حضرت زینب (سلام الله علیها) و خطابه غزای زین العابدین (علیه السلام)، است.

این ماه، یادآور استقامت حبیب بن مظاهر و شهادت عون و جعفر است.

آی این ماه، ماه بی‌بیهوشی حرم است. **محرم از منظر ائمه (علیهم السلام)**

شیعیان از امام رضا (علیه السلام)، چنین نقل شده است: «وقتی محرم فرا می‌رسید، پدرم خندان دیده نمی‌شد، حزن و اندوه تا پایان دهه اول بر او غالب بود و روز عاشورا، روز حزن و مصیبت و گریه ایشان بود.» (3)

همچنین حضرت امام رضا (علیه السلام) درباره عاشورا می‌فرماید:

«کسی که عاشورا را، مصیبت و اندوه گناهش باشد، خداوند قیامت او را، شادمانه و سهواً خواهد داد.» (4) **اعمال شب اول ماه محرم**

1- نماز: این شب چند نماز دارد که یکی از آنها به شرح ذیل است: دو رکعت، که در هر رکعت بعد از حمد یازده مرتبه سوره توحید خوانده شود.

در فضیلت این نماز چنین آمده است:

«خواندن این نماز و روزه داشتن روزش موجب امنیت است و کسی که این عمل را انجام دهد، گویا تمام سال بر کار نیک مداومت داشته است.» (5)

2- احیای این شب. (6)

3- نهایت و دعا. (7) **روز اول محرم**

اول محرم هر سال اولین روز سال قمری است. از امام محمدباقر (علیه السلام) روایت شده است: «آن کس که این روز را روزه بدارد، خداوند دعایش را اجابت می‌کند.

همانگونه که دعای زکریا (علیه السلام) را اجابت کرد.» (8) دو رکعت نماز خوانده شود و پس از آن سه بار دعای زیر قرائت گردد:

«اللّٰهُمَّ اِنْتَ اِلٰهَ الْقَدِيْمِ وَ هَذِهِ سَنَةٌ جَدِيْدَةٌ فَاسْتَلِكْ فِيْهَا الْعَصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ الْقُوَّةَ عَلَي هَذِهِ النَّفْسِ الْاَمَّارَةِ بِالسُّوْءِ» (9); بارها! تو خدای قدیم و جاودانی و این سال،

سال نه است، از ته می‌خواهم که ما در این سال از شیطانی حفظ کنی و نفس اماره (اهتمالی کننده) به بدی سهواً نسی.

در چنین روزی کاروان امام حسین (علیه السلام) در سال 61 ه. ق. وارد سرزمین کربلا شد و با ممانعت لشکر حرم مجبور به توقف در آنجا گردید. (10) **روز سوم محرم**

از پیامبر اکرم (صلي الله عليه و آله) نقل شده است: «هر کس در این روز روزه بگیرد، خداوند دعایش را اجابت کند.» (11)

در آن روز، سپاه عم بن سعد وارد کربلا شد. **روز چهارم محرم**

بی‌نتیجه بودن مذاکره حضرت سیدالشهداء (علیه السلام)، با عمر بن سعد برای وادار کردن لشکر وی به ترك جنگ و دعوت او و لشکرش جهت ملحق شدن به سپاه

اسلام. **روز هفتم محرم**

- چهار رکعت نماز که در هر رکعت بعد از سوره حمد، 50 بار سوره توحید خوانده می‌شود. پس از پایان نماز، 70 بار «سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلیّ العظیم» خوانده شود. (13)
- 2- احیای این شب کنار قبر امام حسین (علیه السلام). (14)
- 3- دعاها نباشت .. (15)
- روز عاشورا**

- 1- عزاداری بر امام حسین (علیه السلام) و شهدای کربلا، در این مورد از امام رضا (علیه السلام) نقل شده است: هر کس کار و کوشش را در این روز، رها کند، خداوند خواسته‌هایش را برآورد و هر کس این روز را با حزن و اندوه سپری کند، خداوند قیامت را روز خوشحالی او قرار دهد. (16)
- 2- زیارت امام حسین (علیه السلام). (17)
- 3- روزه گرفتن در این روز کراهت دارد؛ ولی بهتر است بدون قصد روزه، تا بعد از نماز عصر از خوردن و آشامیدن خودداری شود. (18)
- 4- آب دادن به زائران امام حسین (علیه السلام). (19)
- 5- خواندن سوره توحید هزار مرتبه. (20)
- 6- خواندن زیارت عاشورا. (21)
- 7- گفتن: هذا، یا، ذک «اللهم العن قتلته الجسد». (علیه السلام). (22)
- روز دوازدهم محرم**

ورود کاروان اسیران کربلا به کوفه و شهادت حضرت سجاد (علیه السلام) در سال 94 هـ. ق.

روز بیست و یکم محرم

- 1- روزه این روز مطلوب است. (23)
- پی‌نوشت‌ها:**
- 1- مصباح کفعمی، ص 509.
- 2- فرهنگ عاشورا، ص 405، جواد محدثی.
- 3- وسائل الشیعه، ج 5، ص 394، حدیث 8.
- 4- همان، حدیث 7.
- 5- بحارالانوار، ج 98، ص 333؛ وسائل الشیعه، ج 5، ص 294، حدیث 1؛ مفاتیح الجنان، ص 286.
- 6- مصباح المتعبد، ص 783.
- 7- بحارالانوار، ج 98، ص 324.
- 8- عروة الوثقی، ج 2، ص 243؛ وسائل الشیعه، ج 7، ص 347، حدیث 3.
- 9- بحارالانوار، ج 98، ص 334.
- 10- فرهنگ عاشورا، ص 406.
- 11- عروة الوثقی، ج 2، ص 242؛ وسائل الشیعه، ج 7، ص 348.
- 12- وسائل الشیعه، ج 7، ص 339، حدیث 1.
- 13- همان، ص 295، حدیث 4 و 5.
- 14- بحارالانوار، ج 98، ص 340.
- 15- همان، ص 338.
- 16- بحارالانوار، ج 98، ص 43، حدیث 5.
- 17- کامل زیارات، ص 174، حدیث 5 و 6.
- 18- وسائل الشیعه، ج 7، ص 338، حدیث 7.
- 19- کامل زیارات، ص 174، حدیث 5.
- 20- وسائل الشیعه، ج 7، ص 339، حدیث 8.
- 21- کامل زیارات، ص 174.
- 22- مفاتیح الجنان، ص 298.
- 23- بحارالانوار، ج 98، ص 345، حدیث 1.
- سید عباس رفیعی پور
تبیان
روزه گرفتن مستحب است.
روز نهم محرم

تاسوعای حسینی، روز محاصره امام حسین (علیه السلام) و اصحابش در سرزمین کربلا توسط سپاه شمر. (12)

اعمال شب عاشورا

- 1- چند نماز برای این شب در روایات آمده است که یکی از آنها چنین است: